

JULKAISTU 4.12.2015

JÄNKÄVIESTI 7/2015:

- Maatalousmuovi kannattaa nyt kierrättää
- Pääkirjoitus: Nuorten edustajana MTK-Lapissa
- ”Kun ovi paukahtaa kiinni, niin ikkuna kammarissa aukeaa”
- Jänkäviesti kylässä: Maa- ja metsätalous nostavat Itä-Lappia

MAATALOUSMUOVI KANNATTAA NYT KIERRÄTTÄÄ

Ympäristötietoisuus on päivän sana, eikä se ole enää kirosana maanviljelijänkään suussa. Maatilan toiminnassa syntyvästä muovijätteen pääsee eroon maksua vastaan sopimalla sen noudosta asiantuntevan ympäristöhuoltoyrityksen kanssa.

Auni Vääräniemi

Muovituotteet ovat maatalouden suurin jäteryhmä. Nykyaikainen tila ei enää

polta muoveja, vaan kierrättää ne. Aumamuovit, siemen- ja lannoitesäkit ja pienemmätkin muovijätteet haetaan tilalta maksua vastaan. Hakijana on tuolloin asiantunteva ympäristöhuoltoyritys, joka myy muovit eteenpäin esimerkiksi energiateollisuuden käyttöön.

Kierrätys on nykyaikainen vaihtoehto siksikin, että muovin poltto avotulella kielletään yhä pontevammin eläinsuojien lähistöllä. Muovin polttamisesta syntyvä energia menee yleensä niin sanotusti harakoille. Polttamisessa vapautuu myös haitallisia myrkkyjä. Suolle tienpohjalta ei pidä maatalousmuovia myöskään laittaa.

Ympäristöpäällikkö Aapo Mäenpää Meri-Lapin ympäristöpalveluista korostaa maatalousmuovin keräämisen ja kierrätyksen vaikuttavan tuotantotilojen perusviihtyvyyteen. Kyse ei ole siten pelkästään ympäristöstä, vaan tuotannon tehokkuudesta, kun muovit laitetaan keralla oikeaan paikkaan ja kierrätetään oikeaoppisesti.

”Viitseliäisyys ja oikea asenne vaikuttavat siihen, että voidaan keskittyä päätyöhön, kun sivujuonteet ovat hoidossa”, Mäenpää kuvailee.

Jätehuollon järjestäminen kuvaillaan ympäristölupaa haettaessa, mutta käytännössä kierrätyksen puuttuminen ei aivan ole luvan saamisen ehto. Valvonnassa ympäristöviranomaisen sitten kyllä kiinnittää huomiota siihen, mitä muoville tilalla tehdään.

Hakua jäsenhintaan

MTK on solminut yhteistyösopimuksen pohjoismaisen kiertotalousyhtiön Ekokemin kanssa muovijätteen valtakunnallisesta noutopalvelusta. MTK:n jäsenet saavat jäsenhintaan palvelun, johon Ekokem kertoo kuuluvan muovien noudon lastauksineen, kuljetuksen, tarvittavat asiakirjat, laadunvarmistuksen, murskauksen sekä siirrot materiaali- tai energiahyötykäyttöön.

Kun määrät ovat riittävät, niin muovi haetaan myös Lapin alueelta. Käypänä vähimmäismääränä Ekokem käyttää 30 tonnin kuormaa. Yritys kannustaa kimpfakeräämiseen.

”Kannattaa etukäteen ottaa meihin yhteyttä ja kysyä keräilyohjeet. Siten voi hintaa saada vielä jumpattua paremmaksi”, Ekokemin kierrätysmuoveista vastaava tuotepäällikkö Mikko Koi-vuniemi sanoo.

Ekokem on muuttamassa keräilyohjeistustaan kohti syntypaikkalajittelua. Puhdas muovi säästää kustannuksia ja kierrätysteho paranee.

Vaihtoehtona vaihtolava

Suomalainen ympäristöhuollon yritys Lassila & Tikanoja (L&T) toimittaa maatilalle vaihtolavan muovijätteen keräystä varten ja noutaa lavan sopimuksen mukaan. Palvelu pelaa käytännössä koko Lapin alueella, kertoo L&T:n Tornion toimipaikkapäällikkö Heikki Herrala.

L&T toimittaa maatilalle vaihtolavan, joka on tilalla vuokralla. Siihen tilalliset lastaavat muovinsa. Jos muovi ei sisällä mitään jäämiä kuten rehua, voidaan se hyödyntää materiaalina muoviteollisuudessa. Likaisempi muovi menee energiajakeeksi lämmöntuotantoon Ouluun.

”Maatalousmuovista ollaan todella kiinnostuneita”, Herrala vakuuttaa.

Edullisimmillaan L&T:n palvelu on yrityksen varsinaisen toiminta-alueen ympärillä, kuten Rovaniemellä ja Torniossa. Kauempana palvelu pelaa kuljetuskustannuksia perimällä. L&T ei anna tietoon hinnastoaan, vaan kertoo käyttävänsä tonnimaksua. Se räätälöidään asiakkaan mukaan.

Perushinta koostuu vaihtolavan toimituksesta, vuokrasta, tyhjennysmaksusta, joka siis määräytyy etäisyyden mukaan, ja jätteenkäsittelymaksusta. Puhtaan muovin toimittava maatala säästää jätteenkäsittelymaksuissa.

”Käymme aina asiakkaan luona ja neuvottelemme hinnan. Huomioon otetaan maatilan etäisyys, eli jos Ylä-Lapista haetaan muovia, on mukaan tulevat kuljetuskustannukset suuremmat kuin Rovaniemeltä haettavalta maatilalta”, Herrala sanoo.

Maatilojen kannattaa tehdä yhteistyötä muovin keräämisessä. Kimppalava on hyvä ratkaisu, jos välit ovat kunnossa ja etäisyydet siedettävät.

MTK:n jäsenetu:

- Ekokem kerää maatalousmuoveja koko Suomen alueelta ja tarjoaa MTK:n jäsenille jäsenetuna kaikkien muovijätteen noutopalvelua ympäri vuoden.
- Palvelun hinta on 85 euroa/tonni + alv, mikä on myös miniminoutohinta (Mikäli et ole MTK:n jäsen hintaan lisätään 5 €/tonni).
- Nopeamman noudon varmistat olemalla aktiivinen markkinoija. Aina kun on alueellisesti noin 30 tonnin kuorma saatavissa, Ekokem lupaa nopean noudon. Täysien kuormien kerääminen varmistaa hinnan pysymisen alhaisella tasolla.

<https://shop.ekokem.com/maatalousmuovien-noutotilaus>

Pääkirjoitus: NUORTEN EDUSTAJANA MTK-LAPISSA

”Siis minne? MTK-Lapin johtokuntaan, maaseutunuorten edustajaksi? Mitähän se sitten tekee?” Taisin ajatella melko lailla näillä sanoilla, kun sain soiton yhdistyksestämme, josko minua saisi liiton johtokuntaan ehdottaa. Kylläpä oman liiton johtokuntapaikkaan tulisi myös pesti MTK-Lapin edustajana keskusliiton maaseutunuorten valiokuntaan.

Maaseutunuorten valiokunta oli vielä oudompi käsite kuin liiton johtokunta. Tästä pystyi päättelemään, ettei maaseutunuorilla Lapissa ollut mitään yhteistä toimintaa.

”No joo, voinhan mie alkaakin!” oli ilmeisesti vastaukseni, vaikka varoittelin ensimmäisen vuoden menevän järjestövaikuttamisen saralla melkein hukkaan alkavan äitiysloman myötä. Kuitenkin minut pestiin uskallettiin valita, ja kiitos siitä.

Tutustuin samoin tein Rovaniemellä järjestetyn MTK-Lapin puheenjohtaja-sihteeripäivien osallistujiin. Eihän heihin voinut tutustumattakaan

olla, kun niin rempseää porukkaa oli liikkeellä. Minua tsempattiin ja minuun luotettiin, mahdava vastaanotto kaikin puolin. Ensimmäisen vuoden lämmittelyn ja harjoittelun jälkeen päätettiin ottaa härkää sarvista ja löytää ne kadoksissa olleet Lapin maaseutunuoret, joilla ei järin paljon yhteistä toimintaa ollut syntynyt.

Ja kyllä niitä löytyikin! Yhdistykset avittivat vinkkaamalla alueensa nuoret yrittäjät ja yrittäjämieliset minulle, ja mie otin heihin jollain tapaa sitten yhteyttä. Pari koulutusreissua on sittemmin Leville tehty, saunailtoja pidetty ja hoidettu Kesä-kissa-traktoria Lapissa viikon verran. Porukka on aivan mahdava ja jaksanut pitkän matkan takaa lähteä mukaan, niin nuoret kuin nuorenmielisetkin.

Mitä olen oppinut kolmen vuoden aikana? Olen oppinut arvostamaan edunvalvontaa ja tietotaitoa järjestömme sisältä. Näytämme ulospäin passiiviselta ärähtelijältä, mutta se näkymätön taustatyö kuntatasolta valtakunnalliseen ja EU-tason päätöksentekoon ja lainsäädäntöön on merkittävä. Jäsenenä purnaamme, mitä on jäänyt tekemättä ja mitä olisi pitänyt tehdä toisin, näkemättä mitä on saatu tehtyä ja miten huonosti asiat olisivat jos emme olisi vaikuttaneet niihin yhtään.

Tarvitaan lisää heitä, joita edunvalvonta ja järjestön luottamustoimet kiinnostavat, jotta voimme vaikuttaa MTK:n tuella. Tarvitaan nuoria, kun paineet ja työmäärä kasaantuvat heille jotka ovat asioitamme ajaneet jo vuosikymmeniä. Tarvitaan lisää ääniä ja heitä jotka jaksavat suomalaisen puhtaan ruoantuotannon puolesta puhua.

Edunvalvonta, jota tehdään jokaisen tuottajan eteen, ei saisi väsyttää vain muutamia jotka kokevat velvollisuudekseen puolustaa talonpoikaa.

Oppeihin lisättäköön, että olen saanut johtokuntatoiminnan kautta tutustua aivan mielettömään porukkaan. Me osataan ja meihin luotetaan, me kehitymme ja uusia yrittäjätarinoita syntyy.

Karsitaan vain se turha vaatimattomuus, kerätään itseluottamusta ja toimitaan. Lähdetään yhteisiin tapahtumiin etelämaiksikin, verkostoidutaan ja saadaan niitä ahaa-elämyksiä. Niitä mieki olen saanut, ja aion tavoitella niitä jatkossakin.

Kyllä MTK tekee, toimii ja vaikuttaa. Oikeastaan niin paljon kuin sen jäsenet haluavat. Joskus pitää vain itsekin nähdä vaivaa.

Terveisin,

MTK-Lapin maaseutunuorten edustaja 2013-2015

Aino Kurtti

”KUN OVI PAUKAHTAA KIINNI, NIIN IKKUNA KAMMARISSA AUKEAA”

Kumpi vaikuttaa kumpaan: Maatilayrityksen menestymisen yrittäjän hyvinvointiin vai hyvinvoiva yrittäjä maatilansa menestymiseen? Kyseessä on melkoinen muna vai kana -ilmiö. Vastausta tähän on pohdittu kuluneen syksyn ajan ympäri Suomea MTK:n tuottajaliittojen ja Melan yhteisissä Hyvinvointipäivissä. Eväitä viljelijän talouden ja hyvinvoinnin parantamiseen saatiin Lapissa marraskuussa.

Teksti ja kuvat: Auni Vääräniemi

Omat keinot stressin lieventämiseen? Niin, mitähän ne ovat, koettivat lappilaiset maatalousyrittäjät kovasti miettiä. Oltiin Rovaniemellä ammattiopiston auditoriossa, jonne marraskuinen haalea päivänvalo ei ehtinyt kunnolla päästä sisälle.

Hämärässä silmä alkoi luppasta. Aivoissa kiersi hitaasti ajatuksia niistä mukavista asioista, jotka vievät stressiä kauemmaksi.

”Sauna”, huikkaa lopulta yksi. ”Lenkkeily koiran kanssa”, säästää toinen. Kolmas tykkää lähteä metsään, neljäs hiihtää itsensä talvisin tainnoksiin. Lopulta keinoja stressinlievennykseen on kasassa kopallinen. Siellä ovat musiikin kuuntelu, neuletyöt, tanssi ja ystävät. Sulassa sovussa.

Hyvinvointipäivän luennoitsijana toimiva Työterveyslaitoksen johtava asiantuntija Jalmari Heikkonen on tyytyväinen.

”Huomaatteko, oman stressitasen säätelyyn pystyy itse löytämään keinoja”, Heikkonen jatkaa aiheita. Hän muistuttaa samaan hengenvetoon, että stressin sietokyky on yksilöllistä. Stressin oireet on jokaisen meistä tunnistettava itsessään.

Hälytyskellojen on soitava viimeistään silloin, jos tuntuu siltä, että tilanteesta ei itse usko enää selviävänsä.

”Tätä ennen on voinut olla jo esimerkiksi unihäiriöitä, eristäytyneisyyttä, mielialan muutosta, toivottomuuden tunnetta, kipuja tai särkyjä, muistivaikeuksia”, Heikkonen luettelee.

Saattaa kuulostaa liian yksinkertaiselta, mutta omaan hyvinvointiinsa voi vaikuttaa asenteen vaihtamisella negatiivisesta positiivisempaan. Onnellisuus on puoleksi itse rakennettava asia.

Muna vai kana?

Mietittäessä maatalousyrittäjän hyvinvoinnin ja maatilayrityksen menestymisen yhteyttä toisiinsa tulee mieleen muna vai kana –ilmiö, sillä kumpi vaikuttaa ensin toiseen? Eli luoko viljelijän oma hyvinvointi ja tasapaino menestymisen mahdollisuudet yritykselleen, vai onko asia toisinpäin? Kun yritys menestyy, on viljelijäkin loistokunnossa?

Hyvinvointipäivässä ilmiöön ei otettu kantaa. Silti kävi hyvin selväksi, että kyllähän nämä toisiinsa liittyvät. Kun Jalmari Heikkonen kertoi Hyvinvointipäivässä keinoista vaikuttaa hyvinvointiin, luennoi Autiomat Oy:n Osmo Autio mahdollisuuksista vaikuttaa maatalan talouteen.

Autio löi pöytään faktan, jonka mukaan 70 prosenttia taloudellisista ongelmista johtuu maatilallisen omista virheistä ja vääristä valinnoista. On kyse osaamattomuudesta, taitamattomuudesta ja ulkoisistakin syistä.

”Otetaan esimerkiksi tilan laajentaminen. Kun lypsy-lehmien määrä tuplaantuu, pitää yrittäjän osaaminen triplaantua. Osaamisen pitää kasvaa vieläpä nopeammin kuin tilan koon”, Autio opasti.

Mela:n Märta Strömberg-Nygård, Jalmari Heikkonen ja Osmo Autio tsemppasivat viljelijöitä Rovaniemellä.

Maatilayrityksen menestyminen koostuu hyvin monesta asiasta. Osmo Autio korostaa yhtenä perusasiana tilan visiota ja strategiaa. Visiolla Autio sanoo tarkoittavansa sitä, millaisena tila, yritys, oma tulevaisuus nähdään.

”Maatilalla tärkeää on tilan omistajien yhteinen näkemys visiosta ja keskinäinen luottamus”.

Strategia taas on sitä, mitä vision toteuttaminen edellyttää, kuten aikataulutus ja kehityskohdet. Tässäkin avainasemassa on tilan omistajien yhteinen näkemys.

”Kukaan ei voi ottaa omia irtiottoja, jotta strategia toimii. Jos on yhdessä päätetty, että vanha traktori on hyvä ja toimiva, ei isäntä saisi lähteä omin päin hankkimaan uutta ja parempaa kuin naapurilla. Tilan voimavara tulee strategian säilymisestä ja keskinäisestä luottamuksesta”, Autio sanoi.

”Mikään ei ole niin vaikeaa kuin itsensä johtaminen. Toisin sanoen, itsensä kurissa pitäminen”.

Hyvinvointipäivää leikkaava sanoma ja eväät kotiin viemiseksi olivat mahdollisuuksien tunnistaminen. Aina on olemassa suunnitelma B, ja sen jälkeen suunnitelma C. Maailma on täynnä mahdollisuuksia.

”Kun ovi pamahtaa kiinni, niin kamarissa ikkuna avautuu”, Osmo Autio havainnoi.

Jänkäviesti kylässä: MAA- JA METSÄTALOUS NOSTAVAT ITÄ-LAPPIA

Uutta navettaa, sukupolvenvaihdoksia ja biojalostamoja. Näistä löytyvät Itä-Lapin uuden tulemisen peruspilarit, kun kuuntelee niin maa- kuin metsätalouden ja elinkeinotoimien näkemyksiä. Unohtaa ei sovi myöskään matkailua. Jänkäviesti kävi kylässä Sallassa Ei tapahdu mitään –viikolla.

Teksti ja kuva: Auni Vääräniemi

Ennen Suomesta Ruotsiin suuntautunutta siirtolaisuutta eli Itä-Lappi kukoistuskauttaan 1960-luvulla. Sota-aikana maan tasalle tuhattu Salla oli rakennettu uudelleen. Tuolloin raivattiin, rakennettiin ja asutettiin.

Maataloudessakin elettiin kulta-aikaa, siitä osoituksena oli esimerkiksi maatalousnäyttely, joka pidettiin Sallassa elokuussa 1963. Presidentti Urho Kekkosen muistellaan vierailleen maatalousnäyttelyssä. Väen muuttaminen Ruotsiin paremman elannon toivossa jätti jälkensä Itä-Lapin maatalouteen, sillä useimmat lähtijät olivat pienviljelijöitä.

Tällä hetkellä Itä-Lapin maatalous on lähes uskomattoman hienossa nosteessa. Alueella on todistettu useampia sukupolvenvaihdoksia ja vuoden sisällä on toimintansa käynnistänyt kaksi uutta robottinavettaa. Viime vuonna tämä ihme koettiin Pelkosenniemellä, tänä syksynä taas Sallan Kelloselässä.

Kelloselässä vietettiin lokakuussa Heikki ja Kaarina Tapion sekä nuoripari Kalle ja Annika Tapion navetan avajaisia. Väkeä oli paikalla ympäri Lappia iloitsemassa uudesta investoinnista.

”Maatalous on suuri työllistäjä. Se pitää kunnan elävänä ja tuo verotuloja”, iloitsi Sallan kunnan talous- ja elinkeinojohtaja Kirsi Kangas tuolloin.

Kankaan ilo ei ole perusteetonta. Pelkästään Sallassa maataloudessa liikkuu euroja 150 miljoonaa. Työllistävä vaikutus maataloudella on välillisesti 120 henkeen.

Vielä suuremmat summat tulevat liikkumaan Itä-Lapissa metsätalouden sektorilla, kunhan Kemijärvelle suunniteltu biojalostamo saadaan tehtyä. Metsätaloudella nähdään olevan Itä-Lapissa erinomaiset mahdollisuudet. Puuta nimittäin riittää.

Tykkää somessa: www.facebook.com/jankaviesti